

Προς

ΡΑΕ

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Επικ. Καθ. Α. Δαγούμα

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 626

Αθήνα, 23.07.2021

Θέμα: Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ επί των εισηγήσεων των Διαχειριστών για το κανονιστικό πλαίσιο του υβριδικού μοντέλου λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Κρήτης κατά τη μεταβατική περίοδο 2021-2023 και επί της εισήγησης της ΕΧΕ Α.Ε. για τις τροποποιήσεις του Κανονισμού Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς αναφορικά με τις αρχές σχεδιασμού των Συμπληρωματικών Περιφερειακών Ενδοημερήσιων Δημοπρασιών (CRIDAs)

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας επιθυμεί να καταθέσει τα παρακάτω σχόλια, στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης:

- 1) Σχετικά με τις αλλαγές που προκύπτουν από τη λειτουργία της διασύνδεσης Πελοπόννησος – Κρήτη:
 - ι. Το χρονοδιάγραμμα που περιγράφεται στην πρόταση τροποποίησης του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης αναφέρει ότι η απλοποιημένη επίλυση του Προγραμματισμού Κατανομής (Dispatch Schedule – DS) θα πραγματοποιείται άπαξ το πρωί της ημερολογιακής ημέρας D-1 για κάθε Αγοραία Χρονική Μονάδα της Ημέρας Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης D, και θα επικαιροποιείται κατά βούληση από τον διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Πιστεύουμε ότι για λόγους αποτελεσματικότερης λειτουργίας της διασύνδεσης Πελοπόννησος – Κρήτη είναι απαραίτητο να επικαιροποιούνται και να δημοσιεύονται συστηματικά οι προβλέψεις φορτίου, παραγωγής ΑΠΕ, διαθεσιμότητας θερμικών μονάδων και οι απαιτήσεις εφεδρειών του Συστήματος. Συγκεκριμένα οι χρόνοι επικαιροποίησης και δημοσίευσης των προβλέψεων, και ως εκ τούτου της απλοποιημένης επίλυσης DS, πρέπει να ταυτίζονται με την ανανέωση των προβλέψεων για τις υπόλοιπες δημοσιεύσεις πριν την επίλυση της εκάστοτε ΔΕΠ, σύμφωνα με την τεχνική απόφαση της ΔΕΠ. Εφόσον η διασύνδεση συμμετέχει σε όλες τις διαδικασίες της νέας οργάνωσης της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρισμού, όπου υπάρχει συνεχής ανανέωση της πληροφορίας όσο το δυνατόν πλησιέστερα στον πραγματικό χρόνο, κρίνεται σημαντικό όλες οι διαδικασίες συναλλαγών να ακολουθούν την ίδια αρχή. Επίσης για σκοπούς διαφάνειας και για την παρακολούθηση

της λειτουργίας του Μικρού Διασυνδεδεμένου Συστήματος είναι απαραίτητη η δημοσίευση στοιχείων τουλάχιστον σε ωριαία ανάλυση σχετικά με την πραγματική λειτουργία των μονάδων παραγωγής της Κρήτης (θερμικών κ ΑΠΕ) καθώς και πραγματικά στοιχεία για τη ζήτηση στην Κρήτη κατ' αντιστοιχία με τις δημοσιεύσεις για το Διασυνδεδεμένο Σύστημα. Επίσης πρέπει να συμπεριληφθεί στον Κανονισμό η υποχρέωση δημοσίευσης στοιχείων σχετικά με την πραγματική ροή της διασύνδεσης.

- ii. Όσον αφορά τον προσδιορισμό των ανοδικών και καθοδικών αναγκών σε εφεδρείες ενεργού ισχύος του Συστήματος της Κρήτης θα ήταν θεμιτό να υπάρχει μια αναλυτική μεθοδολογία προσδιορισμού των συγκεκριμένων απαιτήσεων, σε αναλογία με ό,τι υφίσταται στο ΕΣΜΗΕ. Ταυτόχρονα πιστεύουμε ότι η θεώρηση πως οι ανάγκες καθοδικής εφεδρείας ισχύος θα ικανοποιούνται από τις θερμικές μονάδες παραγωγής της Κρήτης συνιστά εξαιρετικά αντιοικονομική επιλογή δεδομένου ότι κατά το μέγιστο ποσοστό του χρόνου λειτουργίας του υποθαλάσσιου καλωδίου η ροή θα είναι εξαγωγική από το ΕΣΜΗΕ στην Κρήτη. Συνεπώς, σε περίπτωση ανάγκης καθοδικής εφεδρείας του Συστήματος της Κρήτης είναι δυνατόν να καλυφθεί μέσω μείωσης της ροής του καλωδίου χωρίς να χρειάζεται να λειτουργούν αντιοικονομικές και έντονα ρυπογόνες πετρελαϊκές μονάδες στην Κρήτη σε επίπεδο λειτουργίας πάνω από το τεχνικό τους ελάχιστο. Εξάλλου, μια τέτοια πρακτική έρχεται σε ευθεία σύγκρουση με την πανευρωπαϊκή προσπάθεια για πολύ μεγάλη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά την τρέχουσα δεκαετία.
- iii. Στην περιγραφή της διαδικασίας συμμετοχής στις Τοπικές Ενδοημερήσιες και Συμπληρωματικές Περιφερειακές Δημοπρασίες, όσον αφορά τους Συμμετέχοντες στο Σύστημα της Κρήτης, παρατηρούμε μια ανομοιομορφία που συνιστά ευνοϊκή και διακριτική μεταχείριση ενός συγκεκριμένου Συμμετέχοντα. Συγκεκριμένα, ενώ ο ΔΑΠΕΕΠ δύναται να υποβάλει εντολές αγοράς/πώλησης με πλήρη ελευθερία στην τιμή ενέργειας, όλοι οι υπόλοιποι Συμμετέχοντες είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν εντολές αγοράς/πώλησης σε τιμή ίση με την αντίστοιχη Τιμή Εκκαθάρισης της Αγοράιας Χρονικής Μονάδας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας. Είναι προφανές ότι τέτοιοι άνισοι όροι πρόσβασης στην αγορά δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί διότι τραυματίζουν την προσπάθεια εκσυγχρονισμού της ελληνικής αγοράς ηλεκτρισμού. Για αυτό και ζητάμε όλοι οι Συμμετέχοντες στις Τοπικές Ενδοημερήσιες και Συμπληρωματικές Περιφερειακές Δημοπρασίες να υποβάλλουν εντολές αγοράς/πώλησης σε τιμή ίση με την αντίστοιχη Τιμή Εκκαθάρισης της Αγοράιας Χρονικής Μονάδας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας.
- iv. Για λόγους συνέπειας με ό,τι συμβαίνει ως τώρα στην εκκαθάριση του ΕΣΜΗΕ σε επίπεδο αποκλίσεων, είναι θεμιτό η εκκαθάριση αποκλίσεων Εκπρόσωπων Φορτίου, όσον αφορά το ηλεκτρικό Σύστημα της Κρήτης, να λαμβάνει χώρα ξεχωριστά ανά επίπεδο τάσης και για την καθολική υπηρεσία. Αντίστοιχα όπως συμβαίνει ως τώρα στη συμμετοχή και στην εκκαθάριση της ενδοημερήσιας αγοράς από το ΕΧΕ, το ΕΧΕ θα πρέπει στις Τοπικές Ενδοημερήσιες και Συμπληρωματικές Περιφερειακές Δημοπρασίες να υποβάλλει εντολές αγοράς/πώλησης ξεχωριστά ανά επίπεδο τάσης και για την καθολική υπηρεσία εκ μέρους κάθε Προμηθευτή που εκπροσωπεί καταναλωτές στο Μικρό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Κρήτης.
- v. Στην ημερίδα της ΡΑΕ για την αναλυτική παρουσίαση του υβριδικού μοντέλου της Κρήτης έγινε ειδική αναφορά στο σημαντικό πλεονέκτημα της μείωσης του ανταλλάγματος ΥΚΩ

μέσω του προτεινόμενου σχεδιασμού. Ειδικά μάλιστα για την τεκμηρίωση της επιλογής της συμμετοχής όλου του φορτίου της Κρήτης στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα αναφέρθηκε ότι η δραστηριότητα της προμήθειας θα έχει σημαντικό όφελος από τη μείωση των εγγυήσεων που καταβάλουν οι Προμηθευτές στον ΔΕΔΔΗΕ αφού οι ΧΧΣ θα χρεώνονται απευθείας από τον ΑΔΜΗΕ, το ΕΤΜΕΑΡ από τον ΔΑΠΕΕΠ και παράλληλα μειώνεται σημαντικά η ενέργεια που θα αγοράζουν οι Προμηθευτές από τις ρυπογόνες μονάδες της Κρήτης. Συνεπώς με το νέο υβριδικό μοντέλο οι Προμηθευτές της Κρήτης (α) υποβάλλουν νέες εγγυήσεις στο ΕΧΕ για το σύνολο της συμμετοχής τους, (β) υποβάλλουν νέες μειωμένες εγγυήσεις στον ΔΕΔΔΗΕ, (γ) χρεώνονται ημερήσια τις ποσότητες που αγοράζουν με προσφορές που υποβάλει το ΕΧΕ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των Πελατών τους στον νησί βάσει τον ex-ante ποσοστών εκπροσώπησης που υπολογίζει ο ΔΕΔΔΗΕ για αυτούς, (δ) χρεώνονται εβδομαδιαία τις αποκλίσεις που προκαλεί η συμμετοχή τους μέσω του ΕΧΕ και του ΔΕΔΔΗΕ στην αγορά και (ε) χρεώνονται μηνιαία κάθε διαφορά που προκύπτει μεταξύ των μετρούμενων ποσοτήτων ενέργειας και των δηλώσεων φορτίου που υπέβαλε το ΕΧΕ με τα ποσοστά του ΔΕΔΔΗΕ σε αυτούς. Στη μηνιαία εκκαθάριση οι Προμηθευτές εκτός από τυχόν διαφορές στο ποσοστό εκπροσώπησης και στους συντελεστές απωλειών του νησιού -οι οποίοι θα μεταβληθούν με άγνωστο τρόπο από τη νέα διασύνδεση- χρεώνονται και με τις αποκλίσεις του καλωδίου. Η υπάρχουσα μεθοδολογία ανταλλάγματος ΥΚΩ για την παροχή του σχετικού ανταλλάγματος από τους Εκπροσώπους Φορτίου στα νησιά προφανώς δεν λαμβάνει υπόψη της τις ιδιαιτερότητες της αγοράς του Μικρού Συνδεδεμένου Συστήματος (ΜΣΣ) και όλα τα πρόσθετα κόστη με τα οποία επιβαρύνονται οι Προμηθευτές της Κρήτης. Ο Σύνδεσμός μας θεωρεί ότι με τον ίδιο τρόπο που η Πολιτεία προστατεύει τη λειτουργία των θερμικών μονάδων της δεσπόζουσας επιχείρησης στο νησί-η οποία συνεχίζει να λαμβάνει αποζημίωση για το πλήρες κόστος των θερμικών μονάδων της στο νησί μέσω του ΕΛΥΚΩ, ενώ ταυτόχρονα μάλιστα ενισχύει τη ρευστότητά της με την καταβολή των εβδομαδιαίων πληρωμών που θεσπίζει η λειτουργία του νέου υβριδικού μοντέλου αγοράς σε αυτές- θα πρέπει να προστατευτεί και η δραστηριότητα της Προμήθειας του νησιού. Η αποφυγή θέσπισης ειδικής μεθοδολογίας ανταλλάγματος ΥΚΩ για την κάλυψη του επιπλέον κόστους που επωμίζεται η Προμήθεια στην Κρήτη θα ήταν σοβαρή αμέλεια της Αρχής, η οποία δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού, καθώς η απουσία αυτής εκτός από το ότι καθιστά την δραστηριότητα της προμήθειας πιο ακριβή στο νησί της Κρήτης -κάτι που είναι αντίθετο στην πολιτική βούληση- οδηγεί και πάλι σε πλεονεκτική θέση τη δεσπόζουσα επιχείρηση έναντι των υπολοίπων Προμηθευτών του νησιού.

- 2) Αναφορικά με την εισήγηση της ΕΧΕ Α.Ε. για τις τροποποιήσεις του Κανονισμού Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς για τις αρχές σχεδιασμού των Συμπληρωματικών Περιφερειακών Ενδοημερήσιων Δημοπρασιών:
 - i. Σε όλη τη διάρκεια σχεδιασμού και δοκιμαστικής λειτουργίας των νέων αγορών ηλεκτρισμού και σε όλα τα κείμενα που έχουν έως σήμερα δημοσιευτεί από το ΕΧΕ αναφέρεται ότι υπάρχει η δυνατότητα υποβολής εντολών πακέτου (Block Orders) στις Συμπληρωματικές Περιφερειακές Ενδοημερήσιες Δημοπρασίες. Για πρώτη φορά, στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης, γίνεται τώρα λόγος για μη δυνατότητα

υποβολής τέτοιων εντολών. Για αυτή μάλιστα την ριζική διαφοροποίηση δε δίνεται καμία απολύτως εξήγηση το υπό διαβούλευση κείμενο. Είναι δεδομένο ότι η δυνατότητα υποβολής Block Orders στις Συμπληρωματικές Περιφερειακές Ενδοημερήσιες Δημοπρασίες θα προσέθετε ρευστότητα στην αγορά από θερμικούς παραγωγούς που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν το πρόγραμμα αγοράς τους τηρώντας τις δεσμεύσεις που έχουν λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών τους. Επιπλέον, και σε συνδυασμό με τις πολύ αυστηρές κυρώσεις που προκύπτουν σε περίπτωση μη εφικτού προγράμματος αγοράς, η έλλειψη δυνατότητας υποβολής Block Orders πέραν της Αγοράς Επόμενης Ημέρας αποδυναμώνει την δυνατότητα των Συμμετεχόντων να εκμεταλλευτούν πλήρως το ενεργειακό χαρτοφυλάκιό τους. Δεδομένου επίσης ότι η ύπαρξη των Συμπληρωματικών Περιφερειακών Ενδοημερήσιων Δημοπρασιών θα συνεχίσει να υφίσταται παράλληλα και μετά την έναρξη της Συνεχούς Ενδοημερήσιας Συναλλαγής, είναι σαφές ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να επανέλθει η δυνατότητα υποβολής Block Orders στις Συμπληρωματικές Περιφερειακές Ενδοημερήσιες Δημοπρασίες.

- ii. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του Κανονισμού αφαιρούν την πρόβλεψη υποβολής Εντολών Αγοράς από το ΕΧΕ για λογαριασμό του Προμηθευτή Τελευταίου Καταφυγίου (ΠΤΚ) κατά την ημέρα που έπεται της διαγραφής συμμετέχοντα (§3.7.2.1). Είναι απαραίτητο είτε να διατηρηθεί η συγκεκριμένη πρόβλεψη είτε να προβλεφθεί ρητά στον Κανονισμό η έγκαιρη ενημέρωση του ΠΤΚ (οπωσδήποτε πριν τη λήξη της Αγοράς Επόμενης Ημέρας) ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη προμήθεια στους καταναλωτές.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Στάμσης

Γενικός Διευθυντής